

ÎNCHEIERE

03 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Ivan Rotaraș,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Ivan Rotaraș împotriva secretarului Consiliului comunal Recea,
raionul Râșcani, Romica Moraru cu privire la constatarea faptului limitării accesului
la informație, obligarea furnizării informației, repararea prejudiciului material și
moral,

împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
admis apelul depus de Ivan Rotaraș, a fost casată hotărârea din 29 septembrie 2020
a Judecătoriei Drochia, sediul central cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea
a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La data de 15 aprilie 2020 Ivan Rotaraș a depus cerere de chemare în judecată
împotriva secretarului Consiliului comunal Recea, raionul Râșcani, Romica Moraru
cu privire la constatarea faptului limitării accesului la informație, obligarea furnizării
informației, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul Ivan Rotaraș a indicat că la 06 martie 2020
a depus secretarului Consiliului comunal Recea, raionul Râșcani, Romica Moraru, o
cerere, în baza procurii din 26 februarie 2020, prin care Victor Mihăescu i-a
încredințat să-i reprezinte interesele în toate instanțele de judecată și în orice
instituție, solicitând să-i fie eliberată copia titlului de autentificare a dreptului
deținătorului de teren nr. xxxxx din 22 octombrie 2003, eliberat lui Victor Mihăescu,
precum și copia deciziei nr. 3-5 din 05 martie 1993, prin care la 22 octombrie 2003
lui Victor Mihăescu i-a fost repartizat în proprietate privată terenul cu suprafața
totală de 0,274 ha. Însă, informația solicitată nu i-a fost furnizată.

A solicitat reclamantul obligarea secretarului Consiliului comunal Recea,
raionul Râșcani, Romica Moraru de a-i furniza informația solicitată în cererea din
06 martie 2020, precum și repararea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 29 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central a
fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Rotaraș
împotriva secretarului Consiliului comunal Recea, raionul Râșcani, Romica Moraru

cu privire la constatarea faptului limitării accesului la informație, obligarea furnizării informației, repararea prejudiciului material și moral.

La 30 septembrie 2020 Ivan Rotaraș a depus apel împotriva hotărârii din 29 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central, iar la 12 noiembrie 2020 a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată apelantului Ivan Rotaraș la data de 23 octombrie 2020, fapt ce se atestă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, atașat la materialele cauzei (f.d. 51).

Prin urmare, instanța de apel corect a apreciat că este în termen apelul depus de Ivan Rotaraș la data de 12 noiembrie 2020 împotriva hotărârii din 29 septembrie 2020 a Judecătoria Drochia, sediul central.

Prin decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul depus de Ivan Rotaraș, a fost casată hotărârea din 29 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central și a fost emisă o decizie nouă, prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Rotaraș împotriva secretarului Consiliului comunal Recea, raionul Râșcani, Romica Moraru cu privire la constatarea faptului limitării accesului la informație, obligarea furnizării informației, repararea prejudiciului material și moral. A fost obligat secretarul Consiliului comunal Recea, raionul Râșcani, Romica Moraru să elibereze informația solicitată de Ivan Rotaraș și anume decizia nr. 3-5 din 05 martie 1993, prin care la 22 octombrie 2003 lui Victor Mihăescu i-a fost repartizat în proprietate privată terenul cu suprafața totală de 0,274 ha. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a indicat că în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, oricine, în condițiile prezentei legi, are dreptul de a căuta, de a primi și de a face cunoscute informațiile oficiale.

Articolul 6 alin. (1) al Legii menționate, stipulează că în sensul prezentei legi, informații oficiale sunt considerate toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept.

Conform art. 5 alin. (2) lit. b) din aceeași Lege, furnizori de informații, adică posesori ai informațiilor oficiale, obligați să le furnizeze solicitanților în condițiile prezentei legi, sunt instituțiile publice centrale și locale - organizațiile fondate de către stat în persoana autorităților publice și finanțate de la bugetul de stat, care au ca scop efectuarea atribuțiilor de administrare, social-culturale și altor atribuții cu caracter necomercial.

În conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. a) și b) din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, exercitarea dreptului de acces la informație poate fi supusă doar restricțiilor reglementate prin lege organică și care corespund necesităților: respectării drepturilor și reputației altei persoane; protecției securității naționale, ordinii publice, ocrotirii sănătății sau protecției moralei societății.

În condițiile art. 10 din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informații, personal sau prin reprezentanții săi, orice informații aflate în posesia acestora, cu excepțiile stabilite de legislație. Dreptul persoanei de a avea acces la informații, inclusiv la informațiile cu caracter personal, nu poate fi îngădit decât în condițiile legii. Orice persoană care

solicită acces la informații în conformitate cu prezenta lege este absolvită de obligația de a-și justifica interesul pentru informațiile solicitate.

Distinct, de cele menționate supra, instanța de apel a constatat că prin răspunsul secretarului Consiliului comunal Recea, raionul Râșcani, Moraru Romica, nr. 33 din 05 mai 2020, petiționarul Ivan Rotaraș a fost informat referitor la informația solicitată prin cererea nr. 13 din 06 martie 2020 și anume că, copia titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. xxxxx din 22 octombrie 2003, eliberat de Primăria s. Recea lui Victor Mihăescu, nu a fost găsită în arhiva Primăriei, la răspuns fiind anexată copia hotărârii judecătorești, potrivit căreia Victor Mihăescu a solicitat încetarea procesului de judecată în privința titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren solicitat (f.d.18).

Totodată, instanța de apel a reținut că la materialele cauzei lipsesc careva probe care ar confirma recepționarea răspunsului menționat al secretarului Consiliului comunal Recea, raionul Râșcani, Moraru Romica, de către reclamantul Ivan Rotaraș.

Astfel, Curtea de Apel Bălți a apreciat că prima instanță priplit a ajuns la concluzia de a respinge integral acțiunea lui Ivan Rotaraș.

Instanța de apel a indicat că, instanța de fond neîntemeiat a reținut că, pârâtul a expediat în adresa reclamantului un răspuns complet, în termenul stabilit de lege, la cererea acestuia privind accesul la informație.

În acest sens, instanța de apel a indicat că aprecierea termenului de furnizare a informației implică și asigurarea recepționării corespunzătoare, iar în caz contrar atrage după sine omiterea termenului dat, în situația în care nu există probe de expediere corespunzătoare și în termen, a răspunsului la cererea cu privire la accesul la informație.

La caz, instanța de apel a considerat că, copia din Registrul de evidență a corespondenței de ieșire nu poate fi reținută în calitate de probă, ce ar confirma faptul recepționării de către Ivan Rotaraș a răspunsului nr. 33 din 05 mai 2020, emis la cererea sa nr. 13 din 06 martie 2020, or, din conținutul înscrisurilor efectuate în Registrul nominalizat, rezultă că în adresa lui Ivan Rotaraș a fost expediat răspunsul la cererea nr. 13 din 06 martie 2020, însă lipsește informația certă, ce ar confirma recepționarea răspunsului respectiv de către Ivan Rotaraș.

Subsidiar, instanța de apel a reținut că din conținutul răspunsului acordat de secretarul Consiliului comunal Recea, rezultă că furnizorul de informații a comunicat faptul că titlul de autentificare solicitat prin cererea nr. 13 din 06 martie 2020, nu a fost găsit în arhiva Primăriei, însă a omis să se expună în privința solicitării privind eliberarea copieii deciziei Primăriei s. Recea, r. Râșcani nr. 3-5 din 05 martie 1993, potrivit căreia la data de 22 octombrie 2003 deținătorului Victor Mihăescu i s-a repartizat în proprietate privată pământul cu suprafața totală de 0,27 ha, astfel, nefiind acordat un răspuns deplin la cererea petiționarului (f.d.18).

În circumstanțele speței, instanța de apel a concluzionat că este întemeiată pretenția lui Ivan Rotaraș în partea recunoașterii încălcării dreptului de acces la informație, din care considerente instanța de apel a constatat încălcarea dreptului accesului la informație a lui Ivan Rotaraș, de către secretarul Consiliului comunal Recea, r. Râșcani, la examinarea cererii nr. 13 din 06 martie 2020 și în consecință a obligat secretarul Consiliului comunal Recea, r. Râșcani să elibereze informația solicitată de Ivan Rotaraș.

Reieșind din faptul că la materialele cauzei se conține răspunsul Secretarului Consiliului s. Recea, r. Râșcani, prin care se confirmă faptul că ultimul nu deține informația privitor la titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 7145204159 din 22 octombrie 2003, eliberat de Primăria s. Recea, instanța de apel a considerat necesar de a menționa că autoritatea publică nu poate fi obligată să acorde informația, pe care nu o deține.

Or, potrivit prevederilor art. 19 alin. (2) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, furnizorii de informații nu pot fi obligați să prezinte probe ale inexistenței informațiilor nedocumentate.

Astfel, instanța de apel a admis parțial acțiunea depusă de Ivan Rotaraș, în partea obligării secretarului Consiliului s. Recea să furnizeze informația solicitată și anume decizia nr. 3-5 din 05 martie 1993, prin care la 22 martie 2003 lui Victor Mihăescu i-a fost repartizat în proprietate privată terenul cu suprafața totală de 0,274 ha.

Cu referire la pretenția privind repararea prejudiciului material și moral, Curtea de Apel Bălți a indicat că în conformitate cu prevederile art. 24 din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, în funcție de gravitatea efectelor pe care le-a avut refuzul nelegitim al funcționarului public, responsabil pentru furnizarea informațiilor oficiale, de a asigura accesul la informația solicitată, instanța de judecată decide aplicarea unor sancțiuni în conformitate cu legislația, repararea prejudiciului cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații, precum și satisfacerea neîntârziată a cererii solicitantului.

Iar, potrivit art. 93 alin. (1) Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a reținut că Ivan Rotaraș la înaintarea acțiunii, cât și pe parcursul examinării cauzei în fond, nu a motivat și nu a indicat care este suma prejudiciului material și prin ce se manifestă acest prejudiciu.

Instanța de apel a stabilit că urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată și pretenția privind repararea prejudiciului moral, or, potrivit art. 2006 alin. (1) din Codul civil, prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave. Persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile indicate la alin. (1).

În temeiul art. 2036 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Conform art. 2037 alin. (1) din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei

vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Respectiv, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților.

Or, în cadrul ședinței de judecată nu au fost prezentate probe pertinente și plauzibile ce ar confirma caracterul și gravitatea prejudiciului cauzat lui Ivan Rotaraș, ultimul lăsând la discreția instanței aprecierea cuantumului prejudiciului moral suportat, ceea ce denotă netemeinicia cerinței respective.

La 16 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, Ivan Rotaraș a depus recurs împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii și emiterea în această parte a unei noi decizii de admitere integrală a pretențiilor sale.

Recurentul Ivan Rotaraș consideră că instanța de apel a admis o eroare de drept material și procedural, prin neaplicarea legii în partea neobligării pârâtului de a elibera titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren solicitat.

Ivan Rotaraș a indicat că eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren ține de competența Primăriei, deoarece terenul i-a fost repartizat lui Victor Miheăescu în baza deciziei Primăriei s. Recea nr. 3-5 din 05 martie 1993. În opinia recurentului, din aceste considerente, secretarul Consiliului comunal Recea, raionul Râșcani, Romica Moraru urma a fi obligat de a elibera titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Astfel, recurentul Ivan Rotaraș consideră că autoritatea publică locală urmează să poarte răspundere pentru prejudiciul material și moral cauzat, întrucât a acționat cu rea-credință, iar dânsul a fost lezat în drepturi.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 06 iulie 2021, fiind notificată recurentului Ivan Rotaraș la data de 15 iulie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele cauzei (f.d.121).

Astfel, recursul depus la data de 16 august 2021, de către Ivan Rotaraș, este în termen.

La data de 25 august 2021 la adresa secretarului Consiliului comunal Recea, raionul Râșcani, Romica Moraru a fost expediată copia recursului depus de Ivan Rotaraș cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.134). Însă, aceasta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recursul depus de Ivan Rotaraș.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Ivan Rotaraș, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages

Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ivan Rotaraș.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Ivan Rotaraș se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan